

ZÁMENÁ - poznámky

Zámená sú ohybné plnovýznamové slová s vetnočlenskou platnosťou, ktoré zastupujú podstatné mená, prídavné mená, číslovky aj príslovky. Znamená to, že nepomenúvajú, iba odkazujú na tie slovné druhy, ktoré zastupujú.

Zvláštnosťou zámen je aj to, že svoju funkciu môžu plniť iba v konkrétnej situácii alebo konkrétnom texte.

Zámená preberajú gramatické kategórie (rod, číslo, pád) slovného druhu, ktorý zastupujú.

Delenie:

a) podľa gramatického významu:

rodové

- majú charakter prídavných mien (môj, tvoj, náš, jeho, aký)

bezrodové

- nevyjadrujú gramatický rod, sú neutrálne (ja, ty, my, vy, oni)

b) podľa obsahu

- osobné základné
privlastňovacie
- zvrtné základné
privlastňovacie
- ukazovacie
- opytovacie (v súvetiach vzťahné)
- vymedzovacie
- neurčité

Osobné základné zámená zastupujú pomenovania osôb, využívame ich pri časovaní slovies. Patria tam zámená **ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony**.

Osobné privlastňovacie zámená sú slová, ktorými vyjadrujeme vlastnícke alebo príbuzenské vzťahy, teda majú úlohu privlastnenia.

Skloňovanie zámen

Obidve skupiny zámen (osobné základné i osobné prívlastňovacie) sú sklonné.

Výnimkou sú iba zákl. prívlastňovacie zámená **jeho, jej, ich**, ktoré sú nesklonné.

Osobné zámená majú samostatné skloňovanie. Patria medzi najčastejšie slová v reči (napr. zámeno **ja** patrí v SJ do prvej desiatky najpoužívateľnejších slov).

Osobné základné zámená - singulár

N	ja	ty	on	ona	ono
G	mňa, ma	teba, ťa	jeho, neho, -ňho, -ň	jej, nej	jeho, neho, -ň
D	mne, mi	tebe, ti	jemu, nemu, mu	jej, nej	jemu, nemu, mu
A	mňa, ma	teba, ťa	jeho, neho, ho, -ňho, -ň	ju, ňu	ho, -ň
L	mne	tebe	ňom	nej	ňom
I	mnou	tebou	ním	ňou	ním

Zámená **ja** a **ty** majú v troch pádoch po dva tvary: dlhší a kratší tvar. Dlhší tvar sa používa v troch prípadoch:

- na začiatku vety (Mňa pozvali.)
- po predložkách (Stál pri mne.)
- pri dôraze (Pozvali teba, nie mňa.)

Všade inde sa používajú krátka tvary.

Osobné základné zámená - plurál

N	my	vy	oni	ony
G	nás	vás	ich, nich	ich, nich
D	nám	vám	im, nim	im, nim
A	nás	vás	ich, nich	ich, ne
L	nás	vás	nich	nich
I	nami	vami	nimi	nimi

Osobné prívlastňovacie zámená tvoríme od osobných základných zámen.

ja – môj, moja, moje

ty – tvoj, tvoja, tvoje

on, ono – jeho

ona – jej

my – náš, naša, naše

vy – váš, vaša, vaše

oni , ony – ich

Skloňujeme ich podľa vzoru **môj**.

Osobné prívlastňovacie zámená – singulár, plurál

	N	G	D	A	L	I
sg	môj	môjho	môjmu	môjho	mojom	mojíim
	moja	mojej	mojej	moju	mojej	mojou
	moje	môjho	môjmu	moje	mojom	mojíim
pl	moji	mojich	mojim	mojich	mojich	mojimi

Pozor !!!

Prívlastňovacie zámená môj, tvoj, náš, váš majú všetky pády s krátkou príponou okrem I sg. (napr. s tvojimi zošitmi, mojim bratom, ale s mojím bratom)